

Uważni rodzice

jak być uważnym rodzicem i dbać o bezpieczeństwo dziecka online.

DAJEMY
DZIECIOM
SIŁĘ

saferinternet.pl

Współfinansowane przez
Unię Europejską
Instrument „Łącząc Europę”

Patronat honorowy: Główny Partner:

Fundacja orange

Copyright © 2017 Fundacja Dajemy Dzieciom Się

Fundacja Dajemy Dzieciom Się

ul. Walecznych 59

03-926 Warszawa

tel. 22 616 02 68

www.fdds.pl

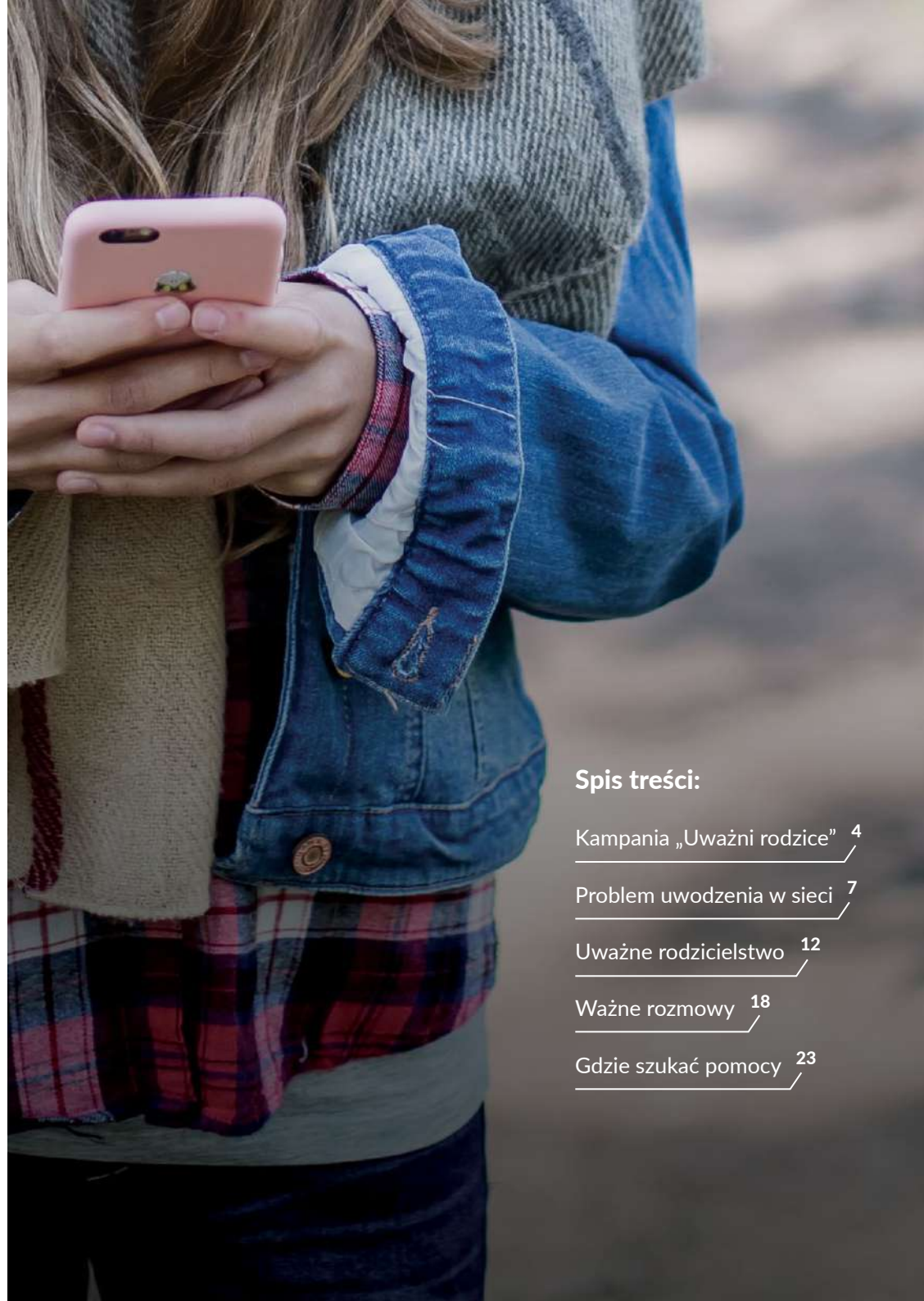
Opracowanie: Ewa Dziemidowicz, Marta Wojtas, Łukasz Wojtasik

Konsultacja: Jolanta Zmarzlik

Projekt graficzny i skład: Ewa Brejnakowska-Jończyk

Fotografie: Maciej Krüger

Redakcja i korekta: Maciej Czerwiński

Spis treści:

Kampania „Uważni rodzice” 4

Problem uwodzenia w sieci 7

Uważne rodzicielstwo 12

Ważne rozmowy 18

Gdzie szukać pomocy 23

Kampania „Uważni Rodzice”

Kampania „Uważni Rodzice” zwraca uwagę na kluczową rolę rodzicielskiej uważności w ochronie dzieci przed zagrożeniami online.

Przekazy kampanii koncentrują się na problemie uwodzenia dzieci w sieci. Jest to zjawisko oparte na manipulacji mającej na celu nakłonienie dziecka do tworzenia materiałów o charakterze erotycznym, a czasem również do spotkania i wykorzystania seksualnego. Sprawcy manipulacji online na swoje ofiary wybierają zazwyczaj dzieci potrzebujące uwagi, docenienia, uznania swojej wartości i samotnie mierzące się z problemami. Pozorne wsparcie dziecka przez sprawcę staje się często mechanizmem uwikłania w zagrażającą relację.

Dzieci, których rodzice znajdują czas na rozmowę, są uważni na zachowanie dziecka, potrafią dostrzec jego potrzeby i umiejętnie wychodzą im na przeciw, w dużo mniejszym stopniu są narażone na manipulację, również w sieci. Dlatego hasło kampanii brzmi: „Rodzicielstwo to wyzwanie. Uważaj, żeby czegoś nie przegapić”, a materiały towarzyszące akcji – broszura, strona internetowa, artykuły w prasie i internecie oraz scenariusze zajęć – pokazują, czym jest uważne rodzicielstwo i jak zadbać o bezpieczeństwo dziecka online.

Kampania „Uważni Rodzice” jest realizowana przez Fundację Dajemy Dzieciom Siłę (FDDS) w ramach działań Polskiego Centrum Programu Safer Internet. Głównym partnerem akcji jest Fundacja Orange. Patronat nad kampanią objęła Policja. Działania współfinansowane są ze środków fundacji OAK.

Głównym elementem kampanii jest film udostępniany w sieci w pełnej wersji (105 sek.) oraz w wybranych stacjach telewizyjnych w wersji 30-sekundowej.

Maciej Puczyński i Tomasz Knittel

Film powstał dzięki społecznemu zaangażowaniu reżysera Tomasza Knittla i autora zdjęć Macieja Puczyńskiego w ramach partnerskiej współpracy Fundacji z domem produkcyjnym FILM FICTION. Autorem scenariusza filmu jest Łukasz Wojtasik (FDDS).

Fundacja Dajemy Dzieciom Siłę serdecznie dziękuje wszystkim osobom zaangażowanym w powstanie filmu!

Kampanii towarzyszy reklama prasowa i seria grafik internetowych opracowanych na bazie zdjęć autorstwa Macieja Krügera.

Problem uwodzenia w sieci ⁷

Uwodzenie online to proces, w którym osoba dorosła, za pośrednictwem internetu lub telefonu, buduje relację z dzieckiem w celu wykorzystania seksualnego, w tym również prezentowania materiałów pornograficznych, wyłudzenia intymnych zdjęć, zmuszania do rejestrowania nagrań o charakterze seksualnym czy kontaktu seksualnego podczas spotkania. Nowe technologie ułatwiają sprawcom zbudowanie z dzieckiem bliskiej, intymnej relacji bez wiedzy rodziców. Znajomość dziecka ze sprawcą może przybrać m.in. formę relacji emocjonalnej, w której sprawca przyjmuje rolę chłopaka/dziewczyny i dąży do rozbudzenia w dziecku uczuć zakochania, lub relacji mentorskiej, w której sprawca wciela się w rolę osoby, która dziecko rozumie, wspiera i uczy.

Proces uwodzenia w sieci jest zjawiskiem złożonym – czas trwania, intensywność kontaktu oraz sposób, w jaki przebiega, zależy zarówno od osobowości i potrzeb sprawcy, jak i potrzeb oraz zachowania ofiary. Aby osiągnąć swój cel, sprawca buduje bliską relację i emocjonalne porozumienie z dzieckiem, stosując różne techniki manipulacji i fałszując swoją tożsamość np. zaniżając swój wiek.

Zachowania typowe dla sprawców uwodzenia

- **Poszukiwanie ofiary wśród dzieci aktywnych online.**
- **Rozpoznawanie zainteresowań ofiary i jej potrzeb emocjonalnych.** W wielu przypadkach sprawcy analizują treści publikowane przez dzieci w internecie, przede wszystkim w serwisach społecznościowych, a następnie wykorzystują uzyskaną wiedzę w kontaktach z dzieckiem.
- **Zdobywanie zaufania dziecka.** Sprawca, nawiązując relację, próbuje się z dzieckiem zaprzyjaźnić. Dokładnie je obserwuje i stara się oswoić ze sobą. Wykazuje zainteresowanie jego przeżyciami i problemami.

- **Izolowanie dziecka i zbieranie informacji.** Sprawca zwraca uwagę dziecka na niedostatki jego najbliższego otoczenia, np. brak zainteresowania ze strony rodziny i rówieśników, kreuje się na jedyną prawdziwie bliską osobę, nakłania dziecko do zachowania ich relacji w tajemnicy.
- **Używanie wzmacniaczy pozytywnych.** Sprawca jest miły dla dziecka, okazuje mu zainteresowanie lub obdarowuje prezentami.
- **Poruszanie intymnych tematów.** Sprawca oswaja dziecko z ideą współżycia seksualnego.
- **Zachęcanie do ryzykownych zachowań.** Między innymi przez prezentowanie materiałów pornograficznych, mających rozbudzić ciekawość dzieci i oswoić je z tematyką seksu, namawiając do robienia sobie intymnych zdjęć.
- **Zrzucanie na dziecko odpowiedzialności.**
- **Szantaż.** Na pewnym etapie relacji sprawca będący w posiadaniu zapisów krępujących rozmów, zdjęć lub filmów erotycznych z udziałem dziecka grozi mu ich upublicznieniem, żądając spotkania lub przesyłania kolejnych materiałów.

Zachowania dziecka – ofiary uwodzenia

Jako rodzic najlepiej znasz typowe zachowania twojego dziecka – jak zwykle reaguje, co sprawia mu przyjemność. Jeżeli coś w jego zachowaniu się zmienia i nie wiesz dlaczego, może to być niepokojącym sygnałem. Zwracaj szczególną uwagę na:

- wycofanie, smutek, obniżony nastrój;
- wahania nastroju;
- zachowania agresywne;
- nadmierną skrytość, szczególnie dotyczącą tego, co robi online (zakrywanie ekranu telefonu/tabletu, wychodzenie z pokoju, kiedy przychodzi wiadomość etc.);
- spotkania lub chęć spotkania z nieznanymi osobami przy jednoczesnej niechęci do rozmowy na ten temat;
- nierozstawianie się z telefonem/tabletem, stres i nadmierne emocjonalne reakcje w sytuacjach braku dostępu do internetu;
- zachowania autoagresywne, myśli samobójcze.

W przypadku nastolatków część z wymienionych zachowań może być związana z okresem dojrzewania. Tym niemniej należy się im przyglądać w kontekście konsekwencji niebezpiecznych relacji dziecka, szczególnie jeśli występują nieoczekiwane i są intensywne.

Skala zjawiska

Z wielu zagrożeń dla młodych internautów uwodzenie budzi największe obawy rodziców. Według badań CBOS nawiązywania przez dziecko niebezpiecznych znajomości, w tym narażenia na ataki pedofilów lub nakłaniania do prostytucji, obawia się 43% rodziców. Tymczasem – co wykazały badania NASK – niemal jedna czwarta nastolatków (23,1%) przyznaje, że zdarzyło im się bezpośrednio spotkać z dorosłym poznanym w internecie. Spośród tych, którzy to robili, tylko 39% poinformowało o tym rodziców, 27% – kolegów, 5% – innego dorosłego, a aż 29% nie

powiedziało o tym nikomu. Wynika z tego, że niemal 7% polskich nastolatków spotykało się z dorosłymi poznanymi w sieci, nikomu o tym nie mówiąc.

Według Ogólnopolskiej diagnozy problemu przemocy wobec dzieci, przeprowadzonej przez Fundację Dajemy Dzieciom Siłę w reprezentatywnej próbie dzieci w wieku 11–17 lat, co dwudzieste dziecko (5,1%) zawarło w internecie znajomość, w wyniku której ktoś próbował je namówić do zachowań o charakterze seksualnym.

Od czerwca 2010 roku uwodzenie dzieci w internecie jest przestępstwem. Każdy kolejny rok przynosi rosnącą liczbę wszczętych z tego przepisu postępowań. W roku 2016 odnotowano ich 529.

Prawo

Zgodnie z Kodeksem karnym (art. 200a) kto składa małoletniemu poniżej 15 lat za pośrednictwem systemu teleinformatycznego lub sieci telekomunikacyjnej propozycję obcowania płciowego, poddania się lub wykonywania innej czynności seksualnej, udziału w produkowaniu lub utrwalaniu treści pornograficznych i zmierza do jej realizacji podlega grzywnie, karze ograniczenia wolności albo pozbawienia wolności do lat 2.

Natomiast, kto za pośrednictwem systemu teleinformatycznego lub sieci telekomunikacyjnej nawiązuje kontakt z małoletnim poniżej 15 roku życia, zmierzając za pomocą wprowadzenia w błąd, wykorzystania jego błędu, niezdolności do pojmowania sytuacji lub groźby bezprawnej do spotkania z nim w celu zgwałcenia go, współżycia seksualnego lub wykonania innej czynności seksualnej podlega karze do 3 lat pozbawienia wolności.

Uważne rodzicielstwo

Silna więź z rodzicami to jeden z czynników chroniących młode osoby przed angażowaniem się w ryzykowne sytuacje.

Uważny rodzic to taki, który buduje pogłębioną relację ze swoim dzieckiem. Jest ciekawy doświadczeń i opinii dziecka, jego uczuć, marzeń, pomysłów i tego, jak rozumie świat.

Uważny rodzic obserwuje dziecko, próbuje zrozumieć jego potrzeby i przyczyny zachowania. Nie koncentruje się wyłącznie na realizowaniu celów wychowawczych, duże znaczenie ma dla niego budowanie emocjonalnego porozumienia z dzieckiem opartego na szacunku i zaufaniu.

Taką relację najlepiej budować z dzieckiem od samego początku, ale nigdy nie jest za późno, żeby zacząć ją rozwijać.

Potrzeby i emocje twojego dziecka

Każdy człowiek – niezależnie od wieku – ma ważne dla swojego życia i rozwoju potrzeby. Zalicza się do nich podstawowe potrzeby związane z zaspokojeniem np. głodu, poczuciem bezpieczeństwa, więzi z bliskimi, ale też dotyczące uznania ze strony innych, osiągnięcia sukcesów oraz rozwoju osobistego.

Dążenie do zaspokojenia odczuwanych potrzeb jest procesem naturalnym. Zdarza się jednak, że nawet dorośli mają trudności w ich rozpoznaniu, nazwaniu i wyrażeniu. Taki stan często dotyczy dzieci i młodzieży, którzy dopiero odkrywają świat, poznają siebie oraz doświadczają wielu nowych sytuacji, które mogą w nich wzbudzać silne emocje. Młody człowiek ma prawo zagubić się

w gąszczu doznań oraz nie dostrzegać zagrożeń i nie rozumieć intencji innych wobec siebie. Z tego względu bardzo ważne jest, aby rodzice byli uważni na to, co przeżywa dziecko, stawiali czytelne granice, wspierali je w procesie zaspokajania potrzeb i czuwali nad tym, w jaki sposób jest to realizowane.

Dzieci

Dzieci w wieku przedszkolnym i wczesnoszkolnym są naturalnie ufnie, ciekawe świata i łatwo poddają się autorytetom osób starszych od siebie. Dlatego warto zwrócić uwagę na to, jakie aktywności podejmują online. Chęć poznawania świata i nowych osób może je narazić na różne niebezpieczne kontakty, w tym na zagrożenie związane z uwodzeniem przez dorosłych.

Młodzież

Okres dorastania jest czasem bardzo dynamicznym i charakteryzuje się wieloma zmianami w sferze zarówno psychicznej, jak i fizycznej nastolatka. Ze względu na potrzebę budowania własnej autonomii, zaprzeczania utartym wzorcom i przekazywanym przez dorosłych wartościom młodzi ludzie w okresie dorastania eksperymentują, badają własne możliwości oraz granice, a także kwestionują autorytety.

Potrzeby relacji z innymi osobami, nowych doznań, poradzenia sobie z negatywnymi emocjami, stresem czy napięciem, ucieczka od problemów, naturalna ciekawość, poszukiwanie rozrywki, walka z nudą, bunt, czy chęć zaimponowania rówieśnikom, mogą prowadzić do podejmowania przez młodych ludzi ryzykownych zachowań, w tym także kontaktów z obcymi osobami online.

Jak uważnie rozmawiać z dzieckiem?

W ciągłym pośpiechu zdarza się nam zapomnieć, że rozmowa z dzieckiem to nie lista pytań do odhaczenia. Pamiętaj, że twoje dziecko głęboko przeżywa swoją codzienność, nawet jeżeli pozornie nie daje tego po sobie poznać. Potrzebuje przy tym twojej obecności i uważnej, życzliwej rozmowy.

Znajdź czas, żeby zatrzymać się na chwilę i z trybu działania przełączyć się na tryb uważnej obecności. Na chwilę przestań myśleć o wszystkich obowiązkach, które na was czekają, nie pośpieszaj rozmowy, nie przerywaj opowieści, nie rób jednocześnie innych rzeczy, nie forsuj za wszelką cenę swoich racji.

Rozmowa to dialog, w którym jest miejsce na odmienne zdanie dziecka. Doceniaj te chwile, kiedy twoje dziecko przedstawia własną opinię i potrafi jej bronić, wspieraj je w wyrażaniu własnego zdania. To umiejętność, z której będzie mogło skorzystać w kontaktach z rówieśnikami, np. w sytuacjach presji rówieśniczej oraz

w sytuacjach online, kiedy ktoś będzie chciał je nakłonić do zrobienia czegoś, na co nie ma ochoty albo z czym się nie zgadza.

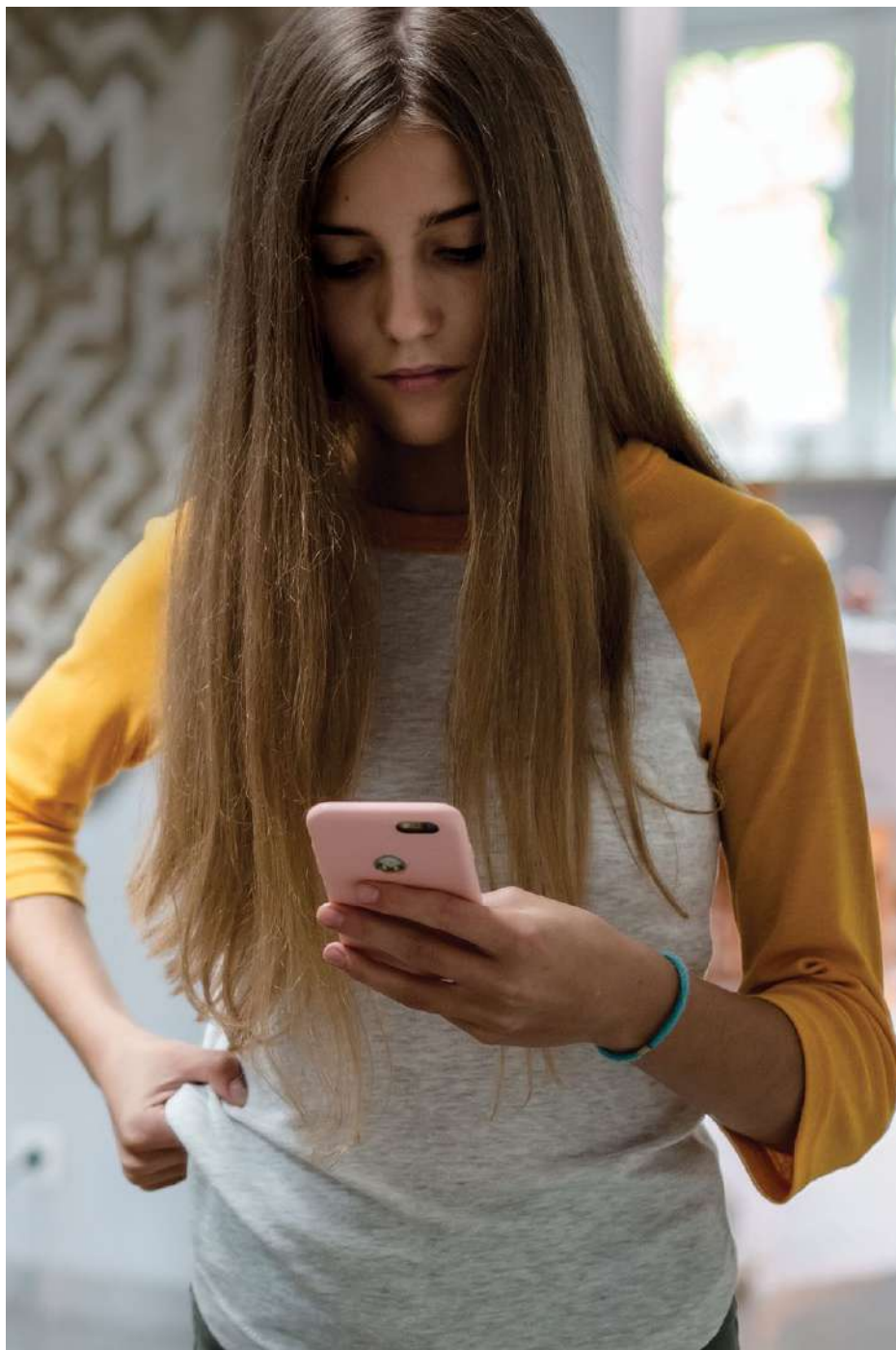
Bądź też obecny, kiedy dziecko milczy. W momentach, kiedy nie umie albo nie jest gotowe podzielić się swoją historią, powinno czuć twoją miłość, wsparcie, dostępność oraz to, że kiedy zdecyduje podzielić się swoim problemem, spotka się ze zrozumieniem i akceptacją.

Obawa przed niezrozumieniem ze strony rodziców jest częstym powodem, dla którego dzieci nie opowiadają im o swoich trudnościach. Lęk przed negatywną oceną, brakiem akceptacji i karami często prowadzi do wycofania oraz kłamstw. Nieznajomość prawdziwych przeżyć dziecka i brak dostępu do jego świata może uśpić rodzicielską czujność oraz zwiększyć prawdopodobieństwo pozostawienia dziecka bez wsparcia wtedy, kiedy najbardziej będzie go potrzebowało.

Unikaj takich zachowań jak manipulowanie, ośmieszanie, krytykowanie, wyśmiewanie, upokarzanie, straszenie, zmuszanie czy porównywanie z innymi. Często w relacji z dzieckiem reagujemy automatycznie, powielamy negatywne reakcje, których sami doświadczyliśmy w dzieciństwie. Dlatego warto przyglądać się swoim zachowaniom, być wobec nich krytycznym i poszukiwać nowych rozwiązań.

Wszystko to nie znaczy oczywiście, że w rozmowie z dzieckiem nie ma miejsca na wyrażanie rodzicielskich opinii i oczekiwań. Wręcz przeciwnie – komunikuj to, co dla ciebie jako rodzica jest ważne i dlaczego.

Ucz się swojego dziecka

Nie istnieje coś takiego jak instrukcja obsługi dziecka czy nastolatka. Dlatego poszukuj tego, co działa w waszych kontaktach, i nie zrażaj się, kiedy coś nie wychodzi. Nieudana próba nawiązania kontaktu nie jest porażką, jest sygnałem, że jesteś, że ci zależy. Rozmowa jest tylko jednym ze sposobów budowania relacji, oprócz niej warto wypróbować inne możliwości bycia obecnym w życiu dziecka, np. wspólne aktywności czy pasje.

Bądź wrażliwy na niewerbalne sygnały swojego dziecka. Wzruszenie ramion może nie tylko wyrażać lekceważenie, może też być wyrazem bezradności, a częste zamyślenie się i ucieczka w marzenia mogą być objawem wrażliwości, ale też próbą ucieczki z otaczającej rzeczywistości. Za zachowaniami i reakcjami dziecka stoją konkretne potrzeby i uczucia, kiedy je zauważamy oraz nazywamy, to możemy się nimi skutecznie zająć.

Jak reagować?

Jeżeli dziecko zachowuje się w sposób, który jest dla ciebie trudny, albo kolejny raz mówi, że nic się nie stało, podczas gdy twoja ocena sytuacji jest odmienna, to z dużym prawdopodobieństwem można przypuszczać, że nie radzi sobie z emocjami i nie potrafi inaczej zareagować. Weź pod uwagę okoliczności towarzyszące konkretnym zachowaniom dziecka – etap jego rozwoju czy to, co się u niego aktualnie dzieje. Kiedy nie masz jasności, jak najlepiej zareagować na trudne dla ciebie zachowania dziecka, przypomnij sobie, co dla ciebie było najważniejsze, kiedy byłeś w jego wieku, jakie zachowania cię wspierały, a jakie wręcz przeciwnie, oraz czego ci brakowało ze strony rodziców i innych bliskich ci osób.

Kiedy twoje emocje wymykają się spod kontroli, pomyśl: *moje dziecko jest dla mnie bardzo ważne – czy ono to teraz czuje i rozumie? Jak w tym momencie mogę mu to okazać?*

Ważne rozmowy

Rozmowy dotyczące tzw. trudnych tematów powinny być naturalnym, dostosowanym do wieku dziecka elementem codzienności, a nie jednorazowym wydarzeniem. Pamiętaj, żeby to był dialog, a nie wykład – bądź ciekawy doświadczeń i potrzeb swojego dziecka.

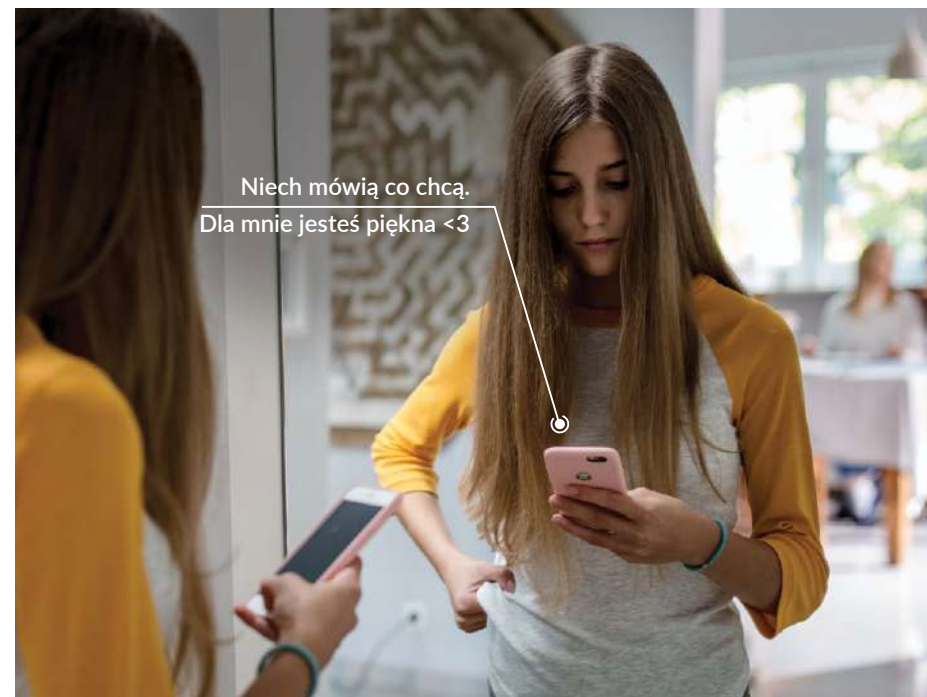
Wykorzystuj okazje, kiedy ważne dla rozwoju dziecka tematy – jak przyjaźń, relacje, bliskość, seksualność, odmienność, nietolerancja, problemy dorastania, ryzykowne zachowania etc. – pojawiają się w mediach, filmach czy serialach, jako pretekst do dyskusji i poznania przymyślni dziecka. Jeżeli trudno ci o czymś rozmawiać ze swoim dzieckiem, nie musisz tego ukrywać. Po pierwsze, to i tak będzie widoczne w twoim zachowaniu, po drugie, rozmawiając, uczysz swoje dziecko, że nawet jak temat jest trudny albo niekomfortowy, to i tak warto go podejmować.

Bliskie relacje

Rozmawiaj z dziećmi o różnych uczuciach, których doświadczamy w relacjach z innymi osobami, takich jak miłość, zakochanie, fascynacja i pożądanie. Zwróć uwagę na różne potrzeby emocjonalne, które możemy chcieć zaspokajać w relacjach, takie jak potrzeba bycia ważnym, kochanym, wysłuchanym etc.

Wyjaśnij dziecku, że czasami relacje z ludźmi mogą być szkodliwe. Porozmawiaj z nim o manipulacji, uzależnianiu i wykorzystywaniu bliskości dla niedobrych celów.

Wspólnie przyjrzyjcie się, co oznaczają i jak konkretnie przejawiają się w relacjach: szacunek, zrozumienie, zaufanie, szczerłość, dobra komunikacja, wsparcie i zdrowe granice. Ważne, żeby to nie były puste pojęcia, jeżeli możesz, podaj również przykłady z własnego doświadczenia.

Niech mówią co chcą.
Dla mnie jesteś piękna <3

Wygląd

Kolejną bardzo ważną kwestią jest stosunek do swojej fizyczności. Dzieci, które mają pozytywny obraz własnego ciała, są pewniejsze siebie. Dla okresu dojrzewania charakterystyczna jest nadmierna koncentracja na własnym ciele. Pojawiają się wobec niego skrajne uczucia – nadmierny krytycyzm, brak akceptacji zmian związanych z dojrzewaniem, koncentracja na budowaniu atrakcyjnego wizerunku i poszukiwanie akceptacji dla swojego wyglądu u innych osób.

Rozmawiaj z dzieckiem o wzorcach płynących z internetu i mediów, przyglądaj się treściom, które ogląda, i bohaterom, których śledzi. Zarówno dziewczyny, jak i chłopcy są bowiem odbiorcami konkretnych, promowanych przez niektóre media przekazów dotyczących wyglądu i zachowania – „bycia sexy” oraz przedmio-

towego traktowania kobiet i mężczyzn. Dlatego bardzo ważne jest, żeby prostować medialny przekaz i uświadamiać dziecku, że nie ma jednego obowiązującego wzorca urody. Dobrze jest pokazywać dziecku inne sposoby prezentowania siebie i budowania swojej tożsamości. Warto także rozmawiać o tym, czym jest szacunek do własnego ciała i wizerunku, oraz że na naszą wartość składa się o wiele więcej niż wygląd.

Samotność

Młodzi ludzie coraz częściej doświadczają poczucia samotności. Jeżeli twoje dziecko nie ma przyjaciół, nie spotyka się ze znajomymi, porozmawiaj z nim o tym. Korzystaj z pomocy specjalistów, np. pedagoga lub psychologa szkolnego. Przeciwdziałanie samotności dziecka jest bardzo ważne, ponieważ bliscy koledzy i przyjaciele w życiu dziecka to jeden z ważniejszych czynników chroniących m.in. przed uwodzeniem online.

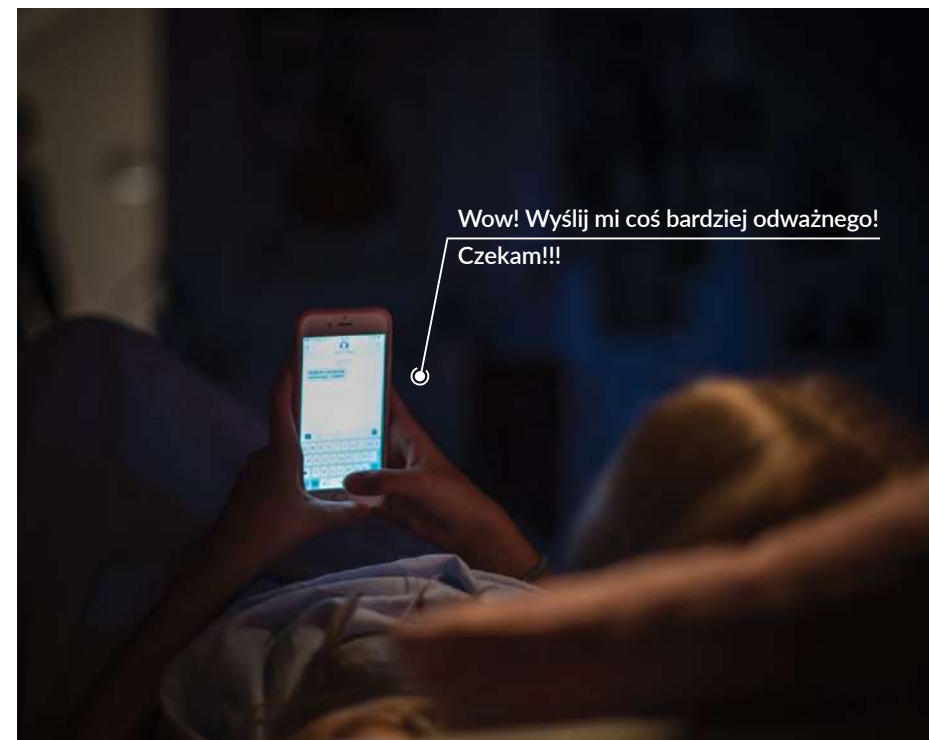
Niebezpieczne kontakty online

Bardzo groźnym aspektem uwodzenia online jest to, że te relacje naśladują pozytywne znajomości. Sprawca angażuje się w zdobywanie zaufania dziecka i budowanie z nim bliskiego kontaktu – udaje przyjaciela, jest zawsze dostępny, ma takie same zainteresowania, chwali i komplementuje, zawsze staje po stronie dziecka. Wykorzystuje wiele sposobów, żeby dziecko czuło się wyjątkowe, ważne i wyróżnione. Porozmawiaj z dzieckiem o zasadzie ograniczonego zaufania wobec osób poznanych online, również tych, które wydają się być bardzo miłe. Wy tłumacz, dlaczego nie możemy mieć pewności, kim jest osoba po drugiej stronie, oraz jak łatwo w internecie udawać kogoś innego. Zwróć uwagę, że prawdziwa przyjaźń wymaga czasu, sprawdzenia w różnych okolicznościach, stopniowego budowania wzajemnego zaufania.

Nastolatek powinien wiedzieć, czym jest przemoc w relacji i jak może się przejawiać. W kontekście relacji online możliwymi sygnałami ostrzegawczymi są:

- szybkie dążenie do zacieśnienia relacji;
- próba izolacji od rodziny i znajomych;
- kontrola codziennego życia;
- ciągły kontakt i oczekiwanie stałej dostępności;
- szantaż emocjonalny i wywoływanie poczucia winy;
- złość i agresja w przypadku niespełnienia bądź niewystarczająco gorliwego spełnienia oczekiwań sprawcy;
- namawianie do ukrywania relacji i tego, co się w niej wydarza, oraz do strzeżenia wspólnej tajemnicy;
- prośby, nakłanianie albo wymuszanie wysyłania intymnych zdjęć i filmów;
- oczekiwanie różnych dowodów miłości i zaangażowania w relację.

Rodzice powinni zadbać, by młodsze dzieci nie miały kontaktów z obcymi w sieci, jednak wraz z wiekiem dziecka staje się to trudniejsze i mniej zasadne. Dlatego ważne jest, żeby uczulić dziecko

na sposoby weryfikacji tożsamości osoby poznanej online, np. sprawdzenie takich informacji jak:

- jej szkoła i znajomi online oraz grupy, do których należy,
- częstotliwość i historia publikowania online,
- interakcje z innymi znajomymi,
- możliwość zobaczenia jej „na żywo” za pomocą kamerki internetowej, aplikacji umożliwiającej połączenia wideo etc.

Od kiedy dopuszczamy możliwość spotkań dziecka ze znajomymi poznanymi w sieci, niezmiernie ważne jest ustalenie zasad bezpieczeństwa takich spotkań:

- rodzice zawsze powinni wiedzieć o takim spotkaniu i wyrazić na nie zgodę;
- dziecku powinna towarzyszyć zaufana osoba dorosła lub (w przypadku młodzieży) starsze rodzeństwo albo zaufani rówieśnicy;
- spotkania powinny się odbywać w dzień, w miejscu publicznym, w którym przebywa wiele osób;
- po spotkaniu warto porozmawiać z dzieckiem, aby upewnić się, czy spotkanie spełniło jego oczekiwania oraz czy nie wydarzyło się nic niepokojącego.

W kontekście niebezpiecznych kontaktów warto poruszać z dzieckiem również kwestie związane z ochroną prywatności online – uczulić je, że to, jakie informacje o sobie (m.in. dane, zdjęcia, filmy) i w jaki sposób publikuje w sieci wpływa na jego bezpieczeństwo. Ważne, żeby dzieci nie zaczynały swojej przygody z serwisami społecznościowymi przed ukończeniem 13. roku życia. Kiedy już mają profil w takim serwisie, powinny go odpowiednio skonfigurować, przede wszystkim zmieniając ustawienia z publicznych (dających każdemu dostęp do informacji) na ograniczone, czyli takie, w których publikowane materiały widoczne są tylko dla znajomych. Warto również nauczyć dziecko, by nie przyjmowało do grona znajomych przypadkowych, bliżej nieznanych osób.

POLICJA

Gdy wiemy lub podejrzewamy, że nasze dziecko jest uwodzone w sieci, sprawę zgłaszamy policji lub prokuraturze w formie zawiadomienia o podejrzeniu popełnienia przestępstwa. Zawiadomienie powinno zawierać jak najwięcej informacji o sytuacji, w której znalazło się dziecko. Do zawiadomienia trzeba dołączyć wszystkie dostępne ślady uwodzenia – zapisy (zrzuty ekranu) rozmów, zdjęcia czy linki do stron, z których korzystało dziecko.

Rodzic jako przedstawiciel małoletniego ma prawo wglądu w akta postępowania, uczestniczenia w czynnościach, ustanowienia pełnomocnika w sprawie i odwoływania się od postanowień organu prowadzącego postępowanie. Może też przyłączyć się do postępowania jako tzw. oskarżyciel posiłkowy, czyli osoba, która działa obok prokuratora i ma podobne prawa.

800 100 100 to bezpłatna, anonimowa pomoc telefoniczna i online dla rodziców oraz nauczycieli, którzy potrzebują wsparcia lub informacji w zakresie pomocy dzieciom przeżywającym kłopoty i trudności wynikające z problemów oraz zachowań ryzykownych, m.in. związanych z uwodzeniem online, a także przeciwdziałania tym zjawiskom.

116 111 to bezpłatna, anonimowa pomoc telefoniczna i online dla dzieci oraz młodzieży. Służy dzieciom potrzebującym wsparcia, opieki i ochrony. Zapewnia dzwoniącym możliwość rozmowy o sprawach dla nich ważnych i kontaktu w trudnych sytuacjach.

* Telefony prowadzone przez Fundację Dajemy Dzieciom Siłę

Spotkanie jutro
albo wrzucam twoje zdjęcia do sieci.

Dzieci pozostawione ze swoimi problemami są łatwiejszym celem uwodzenia w sieci.
Rodzicielstwo to wyzwanie. Uważaj, żeby czegoś nie przegapić.

UwazniRodzice.pl

saferinternet.pl

Współfinansowane przez
Unię Europejską
Instrument „Łącząc Europę”

Patronat honorowy: Główny Partner:

Fundacja